

Posudek školitele na diplomovou práci Bc. Štěpánky Houskové: Globální produkční sítě v Česku na příkladu leteckého průmyslu

Diplomová práce má 82 stran textu, včetně příloh tabelárního typu.

Diplomová práce se zabývá významným tématem, a to jak z hlediska teoretického, tak i z hlediska možného praktického využití. Autorka si totiž jako základní cíl práce stanovila zjištění, jaký charakter má zapojení firem působících v Česku v odvětvích leteckého průmyslu. Hlavním cílem práce tedy bylo zjistit, jaký podíl v Česku působících firem je integrován do GPN, resp. jaký podíl firem disponuje komplexním know-how, tedy zajišťuje vývoj, výrobu a prodej produktu pro cílového zákazníku. Druhým cílem pak bylo zjistit, na jakých hierarchických úrovních jsou firmy leteckého průmyslu do GPN integrovány. Konečně třetím základním cílem práce bylo zjistit, zda firmy, které jsou integrovány do GPN současně vyrábí i jiné produkty než dílčí subdodávky v rámci GPN. Vzhledem ke skutečnosti, že Česko má mimořádně silnou pozici v oblasti výroby ultralehkých letadel, specifickou výzkumnou otázkou je zda i v tomto segmentu existuje dominantní role GPN, nebo zda-li je výroba na tomto segmentu organizována jiným způsobem.

Práce Štěpánky Houskové je tak jedním z prvních příspěvků tohoto typu v Česku, neboť řada prací věnovaných problematice GPN ve státech SVE (viz např. řada prací Pavlínka) měla jiné zaměření. Práce je tak vítaným příspěvkem k zaplnění velké mezery, které v poznání této problematiky existuje nejen u nás, ale jak jsem přesvědčen, i v řadě dalších států..

Průkopnickému charakteru práce odpovídá i struktura citovaných prací, kde naprosto převažují zahraniční studie. Orientace v zahraniční literatuře je v tomto rozsahu na úrovni magisterských prací zřetelně nadprůměrná.

K metodice práce, založené na kvantitativní analýze dat z několika různých databázích, doplněné rozsáhlým šetřením webových stránek jednotlivých firem, by mohlo být nepochybně formulováno množství připomínek, jsem však přesvědčen, že pro základní orientaci je aplikovaná metodika adekvátní. Celkově bylo analyzována 128 firem. Autorkou provedené vymezení jednotlivých hierarchických úrovní v rámci GPN, a to zvláště pro výrobce velkých a malých letadel, je třeba považovat za inovativní a velmi zdařilé.

Práce má logickou strukturu - začíná pečlivě zpracovaným teoretickým rámcem. Velmi ocenit je třeba kapitulu věnovanou vývoji letecké průmyslu v Česku za posledních cca 100 let. Následuje odpovídajícím způsobem zpracovaná metodika, na kterou navazuje stěžejní empirická část práce. Ocenit je třeba i kapitolu věnovanou podpoře leteckého průmyslu v Česku. Práci logicky uzavírá závěr.

Po formální stránce má práce velmi dobrou úroveň, je psána velmi kultivovaným jazykem, počet překlepů je minimální (např. str. 32, 35).

Za hlavní zjištění považuji skutečnost, že firem zapojených do výroby velkých letadel je pouze 34 (ze 128), přičemž dodavatelé 2. řádu jsou pouze 2, 7 dodavatelů je 3. řádu a 25 dodavatelů 4. řádu. Z hlediska zaměstnanosti však situace již nevyznívá pro Česko tak nepříznivě, neboť podíl dvou dodavatelů druhého řádu na celkové zaměstnanosti všech 34 firem integrovaných do GPN je téměř 25%. Dalšími významnými poznatky je skutečnost, že všech 7 dodavatelů 2. řádu dodává do více než jedné GPN, což je činí méně zranitelné. Na druhou stranu studie překvapivě ukázala, že pouze 12 z 34 firem zapojených do výroby velkých letadel má svůj vlastní výzkum a vývoj. Je však možné, že právě v tomto případě je nutné zohlednit použitý metodický postup. Je tedy možné, že ve skutečnosti je těchto firem více. Konečně velmi významným zjištěním je skutečnost, že firmy dodávající své produkty leteckému průmyslu často současně dodávají i odběratelům v jiných odvětvích (28 z 34 firem), což ukazuje na vysoký potenciál mezisektorového upgradingu. I tak však diplomová práce ukazuje na vysoká rizika spojená s uzamčením značné části v Česku působících výrobců do nejnižších pater GPN, kde jsou vystaveni extrémnímu cenovému tlaku a hrozbě delokalizace. Práce tak má významné implikace pro koncepci české průmyslové politiky.

Vzhledem k intenzivní vzájemné komunikaci během zpracování práce nemám již v této fázi žádné další připomínky.

Závěr:

Práce Štěpánky Houskové je založena na velmi dobré znalosti současné světové literatury věnované problematice GPN. Ocenit je nejen odvahu autorky pustit se do nové, avšak velmi důležité problematiky. Autorka se v nové problematice dokázala velmi dobře zorientovat a prokázala i mimořádně dobrou schopnost samostatné odborné práce. Ocenit je nutno i

nasazení při zpracování vlastní empirické části práce. Práci proto doporučuji k úspěšné obhajobě.

Doc. RNDr. Jiří Blažek, Ph.D.

11.9. 2012